

اعتقادات معنوی و کیفیت زندگی: یک مطالعه کیفی از دیدگاه دختران نوجوان مبتلا به دیابت

معصومه همتی مسلک‌پاک^{۱*} (Ph.D)، فضل‌اله احمدی^۲ (Ph.D)، منیره انوشه^۲ (Ph.D)

۱ - دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، دانشکده پرستاری و مامایی، گروه پرستاری

۲ - دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده علوم پزشکی

چکیده

سابقه و هدف: معنویت یک جنبه مهم از سلامتی افراد با بیماری‌های مزمن مانند بیماران دیابتی است. آگاهی از درک نوجوان از کیفیت زندگی و عوامل موثر بر آن، در کنترل میزان قند خون وی مفید بوده و امکان انگیزش نوجوان جهت خود مراقبتی را ایجاد خواهد کرد. هدف این مطالعه تبیین اثرات اعتقادات معنوی بر کیفیت زندگی دختران نوجوان مبتلا به دیابت بود.

مواد و روش‌ها: یک پژوهش کیفی با روش تحلیل محتوای کیفی، جهت رسیدن به هدف انجام شد. جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از مصاحبه عمیق نیمه ساختارمند و گروه‌های متمرکز با شرکت ۲۸ دختر نوجوان مبتلا به دیابت نوع یک انجام گردید. نمونه‌گیری با روش مبتنی بر هدف از اعضای انجمن دیابت آذربایجان غربی و مراجعه‌کنندگان به درمانگاه‌های بیمارستان‌های شهر ارومیه، صورت پذیرفت.

یافته‌ها: تجزیه و تحلیل مصاحبه‌های دست‌نویس شده دختران نوجوان مبتلا به دیابت در چهار گروه طبقه‌بندی شد: ۱- نگرش مذهبی و رضایت از زندگی ۲- عمل کرد مذهبی و رضایت از زندگی ۳- اعتقادات معنوی و سازگاری با بیماری ۴- اعتقادات معنوی و مراقبت از خود.

نتیجه‌گیری: معنویت در دختران نوجوان مبتلا به دیابت یک عامل مهمی است که کیفیت زندگی آن‌ها را تحت تاثیر قرار می‌دهد. یکی از عوامل مهم سازگاری دختران نوجوان مبتلا به دیابت در موقعیت‌های تنش‌زا معنویت بوده و ضروری است به‌عنوان یک جنبه از نیازهای مراقبتی بیماران مبتلا به دیابت به آن توجه شود.

واژه‌های کلیدی: معنویت، کیفیت زندگی، دیابت، دختران نوجوان، مطالعه کیفی

مقدمه

معنویت به عنوان موضوعی خاص در علوم اجتماعی و تجربی مطرح است [۱]. معنویت به مثابه آگاهی از هستی یا نیرویی فراتر از جنبه‌های مادی زندگی است و احساس عمیقی از وحدت یا پیوند با کائنات را به وجود می‌آورد [۲]. معنویت و باورهای شخصی فرد که وی را در مقابله و تدبیر با مشکلات کمک کرده و به زندگیش مفهوم می‌دهد به‌عنوان یک بخش پذیرفته شده در فرهنگ معاصر جوامع بوده و به صورت

گسترده‌ای وارد عرصه مراقبت شده است [۳، ۴]. در زمینه پزشکی مطالعات نشان داده‌اند که اعتقادات معنوی به شکل ویژه‌ای عادات و رفتارهای بهداشتی را تحت تاثیر قرار می‌دهند [۳]. معنویت و باورهای روحانی با احساس سلامت ارتباط دارد. به نظر می‌رسد نماز و نیایش دارای اثرات مشابه Meditation هستند [۵]. اعتقاد به خدا و قدرت برتر بر کاهش استرس تاثیر دارد و باعث ارتقاء سلامت جسمی و روانی می‌شود و احساس تعلق فرد به کل و به جهان بیش‌تر